

§ 33

Yttrande över remiss av utkastet till lagrådsremiss Ny möjlighet till uppehållstillstånd

Sn 2018/51 133

Sammanfattning

I ett utkast till lagrådsremiss föreslås en ny möjlighet till uppehållstillstånd för ensamkommande unga, vilket ökar chansen att fler av dem som kom 2015 får stanna.

Beslutsunderlag

Socialförvaltningens tjänsteskrivelse, daterad 2018-02-09

Förvaltningens förslag

Yttrande till justitiedepartementet

- De unga som beräknas bli föremål för denna lagstiftning bör räknas in i antalet nyanlända kommuninvånare som ska anvisas enligt bosättningslagen 2018. Det krävs tydlig information till både ansvariga kommuner och till berörda ungdomar om innebörden av den nya lagstiftningen. Landets kommuner måste få kostnadstäckning för det ansvar de förväntas ta.

SOCIALNÄMNDENS BEHANDLING

Yrkanden

Ola Nilsson (KD), för partierna M, KD och C, Eric Winbladh (S), för partierna S, MP och V yrkar bifall till förvaltningens förslag.

Lizette Bülow (SD) yrkar avslag till förvaltningens förslag med motivationen att vi redan har för många som anvisas med bosättningslagen och kommunen redan dammsuger hela staden på lägenheter för nyanlända. Detta gör att våra befintliga kommuninvånare får allt svårare att finna ett boende.

Propositionsordning

Ordföranden frågar nämnden på Ola Nilssons (KD) med fleras yrkande och Lizette Bülows (SD) yrkande och finner att nämnden beslutat i enlighet med Ola Nilssons (KD) med fleras yrkande.

Socialnämndens beslut

Yttrande till justitiedepartementet

- De unga som beräknas bli föremål för denna lagstiftning bör räknas in i antalet nyanlända kommuninvånare som ska anvisas enligt bosättningslagen 2018. Det krävs tydlig information till både ansvariga kommuner och till berörda ungdomar om innebörden av den nya lagstiftningen. Landets kommuner måste få kostnadstäckning för det ansvar de förväntas ta.

Reservation

Lizette Bülow (SD), reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande.

Justering

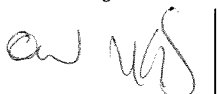
Denna paragraf förklaras omedelbart justerad.

Beslutet expedieras till:

Regeringskansliet

Åsa Jonsson-Sköld

Karin Pilkvist

Socialnämnden

Yttrande över remiss av utkastet till lagrådsremiss Ny möjlighet till uppehållstillstånd

Sn/2018:51 133

Sammanfattning

I ett utkast till lagrådsremiss föreslås en ny möjlighet till uppehållstillstånd för ensamkommande unga, vilket ökar chansen att fler av dem som kom 2015 får stanna.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2018-02-09
Remiss av utkastet till lagrådsremiss

Förslag till socialnämnden

- Yttrande till justitiedepartementet:
De unga som beräknas bli föremål för denna lagstiftning bör räknas in i antalet nyanlända kommuninvånare som ska anvisas enligt bosättningslagen 2018. Det krävs tydlig information till både ansvariga kommuner och till berörda ungdomar om innebörden av den nya lagstiftningen. Landets kommuner måste få kostnadstäckning för det ansvar de förväntas ta.

Ärende

Justitiedepartementet har remitterat utkast till lagrådsremiss ”Ny möjlighet till uppehållstillstånd” till Jönköpings kommun. På grund av den korta remisstiden, där remissvar måste lämnas senast 20 februari, är det inte möjligt att behandla frågan i kommunstyrelsen, utan socialnämndens svar får utgöra svar på remissen. Samråd i denna fråga har skett med stadskontoret.

Lagrådsremissen rör en tänkt ny lagstiftning som, om riksdagen så beslutar, ska träda i kraft den 1 juni 2018. Syftet med lagändringen är att värna om de ensamkommande barn och unga som drabbats av Migrationsverkets långa handläggningstider och som på grund av dessa hunnit bli vuxna innan Migrationsverket fattat beslut i deras asylärende.

Redan i ett tidigare skede har ny lagstiftning kommit på plats, med syfte att fler unga som genomför gymnasieutbildning, ska kunna få uppehållstillstånd. Den nu föreslagna lagstiftningen är tänkt att öppna dörren för ännu fler.

Bland dem som kan komma i fråga för uppehållstillstånd med dessa nya regler finns de som har påbörjat men sedan avbrutit sina studier, till exempel efter att de har fått ett beslut om utvisning. Dessa kan nu omfattas, om de har för avsikt att studera på gymnasial nivå.

En annan nyhet är att det blir fler sorters utbildningar som kan komma i fråga för att få uppehållstillstånd. Även den som går en sammanhållen yrkesutbildning inom vuxenutbildningen eller liknande utbildningar inom introduktionsprogram ska ha möjlighet att få uppehållstillstånd enligt regelverket om uppehållstillstånd för studier på gymnasienivå.

De ändringar i regelverket som föreslås, uppskattas leda till att omkring 9 000 personer kan omfattas av förslaget om ny möjlighet till uppehållstillstånd.

Socialförvaltningen tar inte ställning till om lagändringen ska göras, eftersom det är en politisk fråga. Socialförvaltningen kan dock, utifrån sin kunskap om målgruppen, bekräfta att det finns många som farit och far illa av ovissheten när det gäller fortsatt framtid i Sverige. Ur den synvinkeln vore det bra om frågan om de ensamkommandes situation kunde nå en lösning.

Socialförvaltningen vill framhålla några punkter, som förslag till yttrande till justitiedepartementet, under förutsättning att huvuddragen i lagrådsremissen ska bli en beslutad lag:

1. Eftersom grundproblemet är att det tagit så lång tid för de ensamkommande, som kom till Sverige 2015 att få besked, måste nu krafttag tas för att ge en så snabb etablering som möjligt.

Många kommuner brottas med en stor bostadsbrist. Den nya bosättningslagen från mars 2016 har inneburit ett särskilt ansvar att ta emot de flyktingar som anvisas till kommunen. Det sammanlagt trängda läget har ställt många situationer på sin spets. De ensamkommande unga som fyllt 18 eller blivit uppskrivna i ålder och därmed inte är kommunens ansvar i förhållande till ensamkommande unga, har i många fall flyttats över till Migrationsverkets anläggningsboende. Detta arbets sätt kommer att fortsätta även 2018 då kommuner återigen står inför att ta emot nya anvisade nyanlända kommuninvånare.

För många unga, som väntar på sina beslut, innebär det att de troligtvis får flytta till något av Migrationsverkets anläggningsboenden i Sverige innan den eventuella lagändringen träder ikraft. Flytten från en kommun till ett anläggningsboende i en annan kommun ökar riskerna för att de ungas studier bryts. Vissa anläggningsboenden är geografiskt placerade på ett sådant sätt att de inte möjliggör fortsatta studier, avstånden blir helt enkelt för långa.

För ensamkommande barn och unga som med stor sannolikhet kommer att omfattas av lagändringen, ca 9000 ensamkommande, behövs klarläggande besked. Som det ser ut idag omfattas ensamkommande unga som får uppehållstillstånd för gymnasiestudier inte av möjligheten att bli anvisade till en kommun enligt bosättningslagen. Om den tilltänka lagändringen går igenom ska ytterligare ca 9000 ensamkommande unga ordna sitt boende på egen hand. I kommuner med stor bostadsbrist kommer det inte vara möjligt. I kommuner där Migrationsverket har

kvar anläggningsboenden ökar riskerna att unga ensamkommande väljer att bosätta sig i dessa kommuner. Det får i sin tur till följd att den jämnare och rättvisare fördelningen i mottagandet av nyanlända mellan Sveriges kommuner äventyras.

Det skulle underlätta både för den enskilde unge och för kommunens bostadsplanering om de aktuella ensamkommande kunde räknas in i kommunernas anvisningstal enligt bostättningslagen redan 2018.

2. Socialförvaltningen vill understryka vikten av korrekt, tydlig, enkel och snabb information om vad den nya lagen innebär. Detta är av största vikt både för kommuner och för de enskilda unga som berörs av den tänkta lagen.

Det har under de senaste åren upplevts vara många besked om vad som gäller och inte alltid lätt att sortera och värdera den tillgängliga informationen.

Enligt utkastet till lagrådsremiss ska ändringarna i den tillfälliga lagen träda i kraft den 1 juni 2018 och en ansökan om ett tidsbegränsat uppehållstillstånd enligt förslaget ska ha kommit in till Migrationsverket senast den 31 augusti 2018 och får göras vid endast ett tillfälle. Den korta tidsfristen understryker vikten av tydlig information till de berörda.

3. Landets kommuner måste få full kostnadstäckning för det nya ansvar som följer med denna lag. Om ca 9000 berörs måste det innebära en hel del ökade kostnader för kommunerna.

Socialförvaltningen har inte under den korta remisstiden hunnit sätta sig in i alla ekonomiska konsekvenser, men konstaterar att Sveriges kommuner och landsting i ett uttalande skrivit att förslaget bortser från kommuners villkor.

”Staten har ansvar för finansieringen av asyl- och flyktingmottagande. Kommunerna måste få kostnadstäckning för det ansvar de nu förväntas ta. Besked om vilken ersättning som gäller behövs omgående” skriver Per-Arne Andersson, chef för avdelningen för utbildning och arbetsmarknad på SKL. Han uppmanar regeringen att komplettera förslaget.

Socialförvaltningen ställer sig bakom detta uttalande och vill understryka att landets kommuner under de senaste åren tagit ett mycket stort ansvar för att försöka lösa mottagandet på bästa sätt.

Tillämpning av barnkonventionen

Ärendet berör barn direkt eller indirekt i enlighet med FN:s konvention om barnets rättigheter.

Karl Gudmundsson
Socialdirektör

Åsa Jonsson Sköld
Funktionschef

Beslutet expedieras till: Regeringskansliet, Åsa Jonsson-Sköld, Karin Pilkvist